

Пошто се предлагачима новог Статута Војводине догодила јавна расправа – тј. управо оно што су желели да избегну – у виду спонтане лавине чланака, трибина, саопштења и правних анализа на тему предложеног Статута, уследило је затишје. Шира јавност тачно не зна шта се тренутно дешава са предлогом новог Статута, тј. шта га је задесило на путу до Народне скупштине. Једна струја његових предлагача најављује да ће бити направљене неке „козметичке измене“, које затим треба да се потврде у Покрајинској скупштини, а затим и у Народној скупштини Србије. Друга струја, пак, тврди да се документ као такав нипошто не може мењати, да они за то неће гласати, и да мора да иде пред Народну скупштину овакав какав јесте, или ће, у супротном, да буду врло љути и разочарани – али ипак не толико да напусте владајућу коалицију. Трећа струја, чини се, покушава да спасе што се спасти може, и да са што мање промена и трвења, а што већим консензусом унутар владајућег блока ипак некако довоза Статут до републичке скупштине. А чини се да постоји и четврта струја, која се у почетку надала да ће Статут некако да прође без већих гигања, што неприметније, а која би сада радије да он некако нестане, тј. да се цела ствар некако смуља у било ком правцу, али са што мање политичке штете.

И тако се предложени Статут сада негде крчка, (поново) далеко од очију јавности, која је, заправо, једина и покренула јавну расправу. Око њега се воде жестоке унутар-страначке борбе међу „евросрбљанима“ и „евромађарима“, несумњиво уз притиске спољних заинтересованих актера (а можда и аутора), као и упливе успешних бизнисмена који би да некако валоризују оне хиљаде хектара пречанске оранице које су (условно речено) купили, уз помоћ „стратешких партнера“. И, тек када се ту усагласе ставови, наметну решења или можда потегну одговарајући досијеи, на површину ће поново испливати „жута подморница“, предложени нови Статут, који затим, разуме се, поново треба да буде искључиво ствар страначког гласања и прегласавања у скупштини.

Једна од главних теза заговорника новог Статута је да је он, као средство „децентрализације“, нужно средство „демократизације“. Међутим, управо ова „драмска пауза“, где се усаглашавају ставови око новог Статута иза затворених врата и ван свих токова јавности, доказује да нови Статут нема никакве везе са „демократизацијом“, тј. има отприлике исто толико везе са њом колико и, на пример, америчка окупација Ирака. „Демократизација“ је, у овој верзији, оно што партијски функционери нуде у форми диктата, а не процес који у старту треба да укључи цело бирачко тело и стручну и ширу јавност.

Зато, шта год наступило после овог затишја, који год нови-стари предлог Статута Војводине буде испливао из мрачних дубина на светлост дана, он није прихватљив. Зато што странке које га предлажу нису добиле бирачки мандат за то. Зато што опште-државно питање, попут Статута Војводине, не може да буде ствар затворених састанака партијских номенклатура и других „саветодаваца“. И зато што „јавна расправа“ нису реакције на покушај наметања свршеног чина, већ сам почетак, семе из кога се рађају предлози који се тек онда усаглашавају – стручно, партијски, и јавно. А овде је све било обрнуто.

Да би се после садашње драмске паузе избегла истинска драма, расправа око Статута једноставно не може да се сели директно у скупштину. Она мора да се врати у ширу јавност и тражи шири консензус. И да буде предмет референдумске или изборне кампање. Све остало је гажење демократије и, као такво, неприхватљиво. Осим, можда, за заговорнике „демократизације“.